2016 ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ [IX] 2

ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

2016 [IX] 2

ISSN 2148-9289

ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

2016 [IX] 2

Erzincan Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
ISSN 2148-9289

C. IX Aralık 2016

Sahibi
Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü adına
Doç. Dr. Ayhan DÖNER

Sorumlu Müdür
Yrd. Doç. Dr. Yasin Mahmut YAKAR

Editörler
Yrd. Doç. Dr. Yasin Mahmut YAKAR
Ed. Yrd. Bekir Sıttık KILIÇ

Hakemli bir dergi olan Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, yılda iki kez yayımlanmaktadır. Akademik usullere uygun atıf yapılmak suretiyle Dergide yayımlanan çalışmalardan alıntı yapılabilir.

Dergiye yapılacak atıflarda ERZSOSDER kısaltmasının kullanılması tavsiye olunur.

Çalışmaların bütün sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergimizde yayımlanan tüm makaleler ASOS indekste tam metin olarak yayımlanmaktadır.

İletişim Bilgileri
erzsosder@gmail.com
Adres: Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü
Eğitim Fakültesi Binası, Kat: 2,
Yalnızbağ Yerleşkesi - ERZİNCAN
Tlf.: +90 446 224 29 00
Faks: +90 446 224 29 01
ERZİNCAN

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Murat NİŞANCI *(Erzincan Üniversitesi İİB. Fakültesi)*
Prof. Dr. Cem BAYGIN *(Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi)*
Doç Dr. Selçuk ÇIKLA *(Erzincan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi)*
Doç. Dr. H. Hüsnü BAHAR *(Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi)*
Yrd. Doç. Dr. Erdoğan ULUDAĞ *(Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi)*

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Necati Fahri TAŞ *(Erzincan Üniversitesi)*
Prof. Dr. Mehmet BAŞTÜRK *(Balıkesir Üniversitesi)*
Prof. Dr. Mukim SAĞIR *(Erzincan Üniversitesi)*
Prof. Dr. Enver Alper GÜVEL *(Çukurova Üniversitesi)*
Prof. Dr. Hakkı YAZICI *(Afyon Kocatepe Üniversitesi)*
Prof. Dr. Hasan ŞAHİN *(Erciyes Üniversitesi)*
Prof. Dr. Hikmet Yıldırım CELKAN *(Gaziantep Üniversitesi)*
Prof. Dr. Mehmet AKAD *(Kadir Has Üniversitesi)*
Prof. Dr. Nihat EDİZDOĞAN *(Uludağ Üniversitesi)*
Prof. Dr. Vehbi Selim ATAERGİN *(Marmara Üniversitesi)*
Prof. Dr. Nuray KARANCI *(Orta Doğu Teknik Üniversitesi)*

TEŞEKKÜR

Bu dergi, değerli hakemlerin katkılarıyla yayımlanmaktadır.

İlgilerinden ve desteklerinden dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

2016 (IX) ÖZEL SAYI
BU SAYININ HAKEMLERİ

Prof. Dr. Adem DÖLEK - Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. Suat YILDIRIM – Erzincan Üniversitesi
Doç. Dr. İlhami YÜCEL - Erzincan Üniversitesi
Doç. Dr. Nizamettin PARLAK – Erzincan Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Ragıp ÖZPOLAT - Erzincan Üniversitesi
Doç. Dr. Mahmut Abdullah ARSLAN - Erzincan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman ÇALIK – Van 100. Yıl Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasin Mahmut YAKAR - Erzincan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan YILMAZ – Erzincan Ünivestesi
Yrd. Doç. Dr. Mevlüt YÜKSEL – Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemal TAŞÇI – Erzincan Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Tacettin ŞİMŞEK
"Sürgün Vezir"in Telmih Dünyası
……...……1
Exiled Vizier (Sürgün Vezir)'s Refence World

Necati Fahri TAŞ
Tanzîmât Dönemine Ait Neşredilmemiş Osmanlı Nizamnâmelerinde Kadının Yeri
……...…….……11
The Woman's Place In Society In Unpublished Ottoman Nizamnâ From Tanzîmât Period

Adem DÖLEK
Kur'ân, Meal ve Tefsirlerde Rasûlüllah'a İsmiyle Hitap Edilmesi
…….……..……...….17
Addressıng Messenger Of Allah Wıth Hıs Name In The Qur'an, Translatıons And Commentarıes

Ruhi KARA
Erzincan Adı Üzerine
…….…….....25
On The Name Of Erzincan

Osman DEMİRDÖĞEN, Abdüssamet POLATER
Sağlık Sektöründe Tedarik Zinciri Yönetimi ve Müşteri İsteklerini Karşılayabilme Yeteneğinin İncelenmesi: Ölçek Geliştirme Çalışması
……...…….39
Healthcare Supply Chain Management And Customer Responsiveness: A Scale Development Study

Gülhanım KÜÇÜKALKAN
Kültürel Aktarımda Yerel Basının Rolü: Erzincan İli Örneği
……..…….……..…....55
The Role Of Local Medıa On Cultural Transmıssıon:
Sample Of Erzincan Cıty

Sevda ÖZÜTÜRKER, Başak KOCA ÖZER
Erzincan Üniversitesi Öğrencilerinin Beslenme Alışkanlıkları ve Antropometrik Özelliklerinin Değerlendirilmesi
……..…….....63
Evaluatıon Of Nutrıtıon Habıts And Anthropometrıc Characterıstıcs
Erzıncan Unıversıty Students

Enver SÜMER, Şakir AYBAR
Etkin Piyasalar Hipotezinin, Finansal Piyasaları Açıklamadaki Yetersizliği ve Davranışsal Finans
……..……....75
The Inadequacy Of The Efficient Markets Hypothesis
In Explaining Financial Markets And Behavioral Finance

Mücahit ÇOLAK
İslam Muhakeme Hukukunda Şahitlik ve Hükümleri
……..…….……..85
In The Islamıc Reasoning Law Property And Provisions

Erdem YAVUZ
Siyasi Mücadele Ekseninde Erzincan'da Faaliyet Gösteren Dernekler (1941-1960)
……...105
The Associations That Were Active On The Axis Of Political
Struggle In Erzincan

Mevlüt KAYA
1915'te Osmanlı'nın Taltif Ettiği Ermeni Bir Memur: Nişan Antreasyan
……..……...……..125
An Armenıan Functıonary Whıch
Ottoman Has Rewarded In 1915: Nısan Antreasyan

Mevlüt HANOĞLU
Üniversite Döner Sermaye İşletmelerinde Yaşanan Sorunlar İçin Çözüm Önerileri
…….....133
Problems Dealing With Management Of Circulating Capital In Universities And Suggested Solutions

Ahmet ÇELİK, Orhan AKTEPE
Miftahu'l-Kenz Bağlamında Terzi Baba'nın İtikadî Görüşleri ve Yöntemi
…….....141
Terzi Baba's Theological Views And Methods İn The Context Of The Miftahu'l-Kenz

Yavuz DEĞİRMENCİ, Namık Tanfer ALTAŞ
Yükseköğretimde CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) Destekli Öğretimin Coğrafya Dersindeki Akademik Başarıya Etkisi
……..……153
Academıc Achıevement Effect In Geography Course Of GIS (Geographıc Informatıon Systems) Assisted Instructıon In Hıgher Educatıon

Fatma YILMAZ, Yasin MERCAN
Meslek Yükekokulu Öğrenilerinin Demografik Değişkenlerine İlişkin Saldırganlık Düzeylerinin Belirlenmesi
……...167
Identıficatıon The Level Of Aggressıon Of Associate Degree Students In Respect Of Demographıc Varıables

Gönül CENGİZ
Dağıtılmış Kamu Hizmeti Modeli Bağlamında Kafkas Ülkelerindeki Kamu Hizmeti Yayıncılığının Azerbaycan Örneği Üzerinden Analizi
……...181
Analysis Of Distributed Model For Public Service İn The Context Of Public Service Broadcasting İn The Caucasus: Example Of Azerbaijan

Birgül ALICI
Altmışlı Yıllarda Alternatif Bir Örgütlenme: Türk Sinematek Derneği
……...191
Alternatıve Organızatıon In The Sıx Months: Turkısh Cınematek Assocıatıon

Merve Burcu GİŞİ
İdare Hukukunda Yorum ve İdari Uyuşmazlıkların Çözümünde ve Yorumlanmasında Hukuk Devleti İlkesinin Yeri ve Önemi
……...215
Interpretatıon In Admınıstratıve Law And The Importance And Place Of The Rule Of Law In Solvıng And Interpretatıon Of Admınıstratıve Dısputes

Tevhit KAHRAMAN, Mustafa Serdar TOKSOY, Oğuz Han AYKUT, Erhan HANCIĞAZ
Personelin Risk Algısı: Erzincan Üniversitesi Örneği
……...233
Rısk Perceptıon Of Academıcıans Workıng In Vocatıonal Schools: An Investıgatıon At Erzincan Unıversıty

Ramazan ÖNAL
İbn Ebi Şeybe'nin *Musannef*'inde Yer Alan Urve B. Zübeyr'in Hz. Peygamber'in Hayatıyla İlgili Rivayetlerinin Siyer Açısından Önemi
……...249
İbn Ebi Şeybe In Musannef Urve B. Zübeyr's Hz. The Importance Of Cypрıots Of The Propрıetary Relatıons Of The Prophet's Lıfe

Hatice BEKİR
Erzincan İlinde Suça Sürüklenen ve Suç Mağduru Olan Çocuklar
……...……....267
The Juveniles Pushed To Crime And Juvenile Victims In The City Erzincan

Mürsel ETHEM, Michael SHAFİRO
Ознакомление И Анализ Переводов Корана На Иврит
……...……....281
İbranice Meallerin Tanıtımı ve İncelenmesi

Yayımcı: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

Yayın Modeli: Sürekli Yayın

e-ISSN: 2148-9289

Makale Gönder | Hakemlik İsteği Gönder

+ Takip Et 144

Dizinler

Index Copernicus

SOBIAD

Researchbib

Directory of Research Journals Indexing

KEŞFET

Hakkında
Amaç ve Kapsam
Ücret Politikası
Dergi Kurulları
İstatistikler
Yazım Kuralları
Etik İlkeler ve Yayın Politikası
Dizinler
Arşiv
Telif Hakkı Devri
Duyurular
Kör Hakemlik Süreci
Lisanslama
Yazar Rehberi
Yayın İlkeleri
Dizinler
Dergi İletişim

PAYLAŞ

Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDER) IX– II: 233 -248[2016]

MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA ÇALIŞAN AKADEMİK PERSONELİN RİSK ALGISI: ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

RISK PERCEPTION OF ACADEMICIANS WORKING IN VOCATIONAL SCHOOLS: AN INVESTIGATION AT ERZİNCAN UNIVERSITY

Tevhit KAHRAMAN[*], *Mustafa Serdar TOKSOY*[**], *Oğuz Han AYKUT*[***], *Erhan HANCIĞAZ*[****]

ÖZET: Risk, öncelikle ekonomik ve sosyal yapılarda olmak üzere gerek iş hayatının, aynı zamanda günlük hayatımızın da değişmez bir unsuru halini almıştır. Riskin varlığı, belirsizliği, ister istemez riskin yönetilmesi ve bu riskten kaçınılması ihtiyacını doğurmaktadır.

Bu çalışma, Erzincan Üniversitesine bağlı, meslek yüksekokullarında çalışan akademisyenlerin, çalışma becerilerine etki eden etkenleri anlamak ve risk algılarını araştırmak üzere yapılmıştır. Çalışma, Erzincan üniversitesine bağlı bütün meslek yüksekokullarında çalışan akademisyenlerle yapılmıştır. Çalışma da, veri toplama aracı olarak literatür bilgisi doğrultusunda, araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket çalışması meslek yüksekokullarında görev yapan tüm akademik personele dağıtılmış, araştırma için 103 anket değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 22 programıyla analiz edilmiştir. Araştırmada; Faktör Analizi, T Testi, Korelasyon Analizi ve Anova Analizi kullanılmıştır. Ankete uygulanan güvenilirlik analizi sonucu 40 değişkenden 12'si elenmiş ve faktör analizine 28 değişken sokulmuştur. Ölçeğin alpha katsayısı 0,867 olarak tespit edilerek özdeğeri 1'den büyük 4 faktör elde edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Akademik personel, risk algısı, meslek yüksekokulu

ABSTRACT: Risk has become an inevitable element of both the business and everyday life in economic and social structure. The existence of risk creates uncertainty and also the need for risk management and avoidance.

This study aimed to explore the factors which affect the working skills of academicians working at vocational schools of Erzincan University and also to investigate the academicians' perceptions and practices of risk. The study was conducted with all the academicians working at the vocational schools of Erzincan University. As a data collection tool, a questionnaire developed by the researcher within the light of literature was used in the study. The questionnaire was given all academicians working in vocational schools and 103 of them were evaluated for research. The data were analysed with SPSS 22 program. Factor Analysis, T Test, Correlation Analyses and Anova Analyses were carried out in the study. Conclusion and suggestions have been presented for other related studies. According to reliability analysis, 12 of 40 variables was eliminated and 28 variables was evaluated in factor analyses. The alpha coefficient of the scale was found 0.867 and four factors greater than the eigenvalue of 1 were obtained.

Keywords: Academician, risk perception, vocational school

[*] Yrd. Doç. Dr., Erzincan Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Erzincan-Türkiye, tkahraman@erzincan.edu.tr

[**] Uzman, Erzincan Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Erzincan-Türkiye, mstoksoy@erzincan.edu.tr

[***] Öğr. Gör., Meslek Yüksekokulu, Erzincan-Türkiye, ohaykut@erzincan.edu.tr

[****] Öğr. Gör., Meslek Yüksekokulu, Erzincan-Türkiye, ehancigaz@erzincan.edu.tr

GİRİŞ

Neo-Klasik Yönetim Teorisinin ortaya koyduğu "sosyal insan" terimi, iş verimliliği açısından insanın sosyal yönünün fiziksel kapasitesine göre daha önemli olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu açıdan değerlendirildiğinde sosyal insanın, psikolojik, sosyolojik ve sosyal psikolojik yönleri vardır (Ertürk, 2000: 23). Buna bağlı olarak da bireysel, toplumsal ve belirli bir grubun parçası olma rolleri olduğu ifade edilebilir.

Toplumsal yapı içerisinde, sosyal bir varlık olarak hayatını devam ettiren insan, aynı zamanda meslek sahibi bir bireydir. Her bireyin icra ettiği meslek ile beklentileri noktasında bir ilişki mevcuttur. Aynı zamanda toplumsal yapı içerisinde, muhatapların da meslek sahiplerinden beklentileri olacaktır. Akademisyenlerden genelde toplumun, özelde ise öğretim yaptığı öğrencilerinin beklentileri vardır. Aynı zamanda idari görevi de olan akademik personelin altına girmiş olduğu yük, ihtiyaçların giderilmesinde bir engellenme ve çatışma durumu oluşturabilir.

Günlük dilde "hayal kırıklığı" ya da "hüsran" olarak da ifade edilen "engellenme" insanların ihtiyaçlarının tatmininde ve amaçlarının gerçekleşmesinde birtakım engellerle karşılaşması durumudur. Bu durumda insan, dengesizlik içine girer ve yeni duruma uyum sağlamaya çalışır. Başka bir deyişle karşılayamadığı ihtiyaçlarını başka şekillerde tatmin etmeye çalışır. Çatışma ise birbirine zıt gelişen karşılıklı etkileşim hallerini ifade eder. Yani iki değişik güdünün fert içinde yarışmasından doğar. Birden fazla amacın kişiyi aynı anda etkisi altına alması ve bunlardan birinin tercih edilmesi gerekliliğinin doğmasıdır (Eroğlu, 2000: 305).

Bunların dışında ücretlerde görülen dengesizlik, akademik çalışmalara yeteri kadar zaman ayıramama, çalışma koşullarında ki fiziksel yetersizlik, kariyer planlamasında yaşanılan olumsuzluklar gibi bağımsız değişkenler akademisyenlerde psikolojik belirsizlik oluşturabilir. Bu olumsuz hava akademisyenlerde kişisel başarılarda düşme, mesleki doyumda azalma, fizyolojik ve ruhsal açıdan çökme tehlikesi yaratabilir.

Tehlike ve risk kavramları, sıklıkla birbirinin yerine kullanılan kavramlardır. Ancak tehlike ve risk kavramlarının, birbirinden farklı şeyler olduğunu ifade edebiliriz. Tehlike, çeşitli nedenlerden dolayı kapsamı belirlenmemiş durumların insanlara verebileceği zararı, risk ise tehlikenin meydana gelme olasılığı ile sonuçlarının ortaya çıkaracağı zararı ifade eder (Ç.S.G.B., 2007: 6). Risk kavramı, sözlük anlamı itibariyle genel olarak kaybetme olasılığı olarak tanımlanır. Risk kavramının unsurları potansiyel kayıplar, kayıpların ehemmiyeti, kayıpların belirsizliği olarak ifade edilmiştir. (Mitchell, 1995:115).

Bu kayıpların belirsizliği ve ehemmiyeti, üniversitelerde ki akademik personel için de şüphesiz büyük öneme sahiptir. Çünkü akademik personel, cemiyet içerisinde, üretme ve insan yetiştirme sorumluluğunun kilit noktasında bulunmaktadır.

Bu araştırmada, meslek yüksekokullarında çalışan akademisyenler ele alınarak, akademisyenlerin mesleklerini icra ederken oluşan algıları, bazı değişkenlere göre incelenerek risk algısı düzeylerinin saptanması amaçlanmıştır.

1.1. Algılanan Risk

Duyu verilerini birbiriyle ilişkili bir şekilde harekete geçirip, yorumlayarak çevremizdeki nesne ve olayları anlamlandırma sürecine algılama ve ortaya çıkan ürüne de algı adı verilir (Cüceloğlu, 2010: 97). Aslında değişmeyen objelerin farklı şekillerde yorumlanması da diyebiliriz. Genel olarak algı, dışarıdan duyumlarla aldığımız uyaranların bilinçte gerçekleşen tasarımı olarak belirtilmektedir. Algı, insan deneyiminin temeli olarak psikolojinin konusudur fakat değişik şekillerde ve farklı alanların da konusu olarak karşımıza çıkabilir. Mesela, çevre

algısıyla ilgili olarak fizik biliminin, görsel sistem (göz, sinirler, beyin) işlevleri nedeniyle biyoloji, fizyoloji, nörolojinin, estetik ve düşünce ile ilgili olarak felsefenin konusu olmuştur (Erdem, 2014: 15).

Risk, belli bir zaman diliminde, hedeflenen amaca ulaşamama, zarara uğrama ihtimali ile arzu edilmeyen bir hadisenin, zararın, kaybın oluşma ihtimali, ya da oluşması durumunda yaratacağı olumsuz etkinin şiddetidir (Fikirkoca, 2003: 37). Muğlak bir haldir, ancak her belirsiz hal risk olarak nitelendirilmemelidir. Risk ve belirsizlik kavramları, genellikle birlikte kullanılmaktadır ancak ikisinin arasında en önemli fark, riskin belirsizliğin bir sonucunun olmasıdır. Kurumlar da, bu belirsizliği ortadan kaldırmakta, olası riskleri minimuma indirmekte ve maruz kalınan belirsizliğin yol açacağı olası kayıplara karşı çaba göstermektedir (Onat ve Diğerleri, 2004: 3).

Algılanan risk kavramını tüketici davranışları bağlamında ilk ortaya koyan Bauer'e (1960) göre risk, bir durumun gerçekleşme olasılığı ile sonuçların tercihler üzerindeki etkisinin çarpımı olarak tanımlanarak, olumsuz olarak algılanmış ve minimize edilmesi gereken bir durum olarak ifade edilmiştir (Bauer, 1960: 139).

Risk algısı, farklı nedenlerden dolayı farklı şekillerde tanımlanabilir. Genel anlamda, bir güvenlik anlayışı olarak tanımlayabileceğimiz risk algısı, olası tehlikelerin doğuracağı sonuçların farkına varılması ve gerçekleşme ihtimallerinin değerlendirilmesini kapsayan, bir farkındalık durumu olarak ifade edilebilir. Ayrıca, risk algısı; bir kişinin toplumsal ve kültürel yapı içerisinde risk ile ilgili inançları, tutumları, duyguları, kararları, riski göze alması olarak da tanımlanabilir (Martin, 2003: 27). Tabi ki bu kavramı incelerken, bireyin riskleri algılama şekilleri ve kavramın içerdiği farklı unsurları da dikkate almak gerekir.

Risk algısını etkileyen faktörleri şöyle ifade edebiliriz (Schmidt, M., 2004: 3);

Gönüllülük; risk algısını azaltacak, riski kabul edilebilir hale getirecektir, baskı algıyı artıracaktır.

Kontrol altında ki riskler, kişinin kendi kontrolü dışında ki risklere göre daha çok kabullenilebilir.

Gecikme etkisi, olay ile zarar arasındaki zaman aralığını ifade eder. Olay ile etki arasındaki ilişki, başlangıçta belli olmadığı için riskin etkilerinin anlaşılmasında ekstra güçlüğe neden olabilir.

Riskin veya zararın doğal veya yapay olması, risk algısı üzerinde büyük fark oluşturur. Daha tedbirli ve ihtiyatlı davranışlar veya risk hakkında sahip olduğumuz bilgi ile yapay bir zarardan kaçınabileceğimizi düşünebiliriz. Ancak deprem gibi kasırga gibi doğal risklerin olumsuz etkileri bellidir. Bu risklerin ortaya çıkması, ihtiyatlı davranmayla engellenemeyeceği için daha çok kabullenilebilir.

Alışkanlık, korkularımızın azalmasında bir faktördür. İnsanlar bilinmeyen, yeni risklere karşı daha müteyakkızdır.

Teknik olarak risk derecesi aynı olsa bile bildiğimiz riskler, alışkanlıklarımızdan dolayı zayıflatılmıştır. Dolayısıyla bilinen riskler bilinmeyen risklerden daha fazla kabullenilir. Eşit dağıtılacağına inanılan riskler daha fazla kabul görür. Herkes eşit risk taşıyacak ve bu kuruma fayda sağlayacak.

İlgili literatür incelendiğinde algılanan risk türlerini belirlemek amacıyla çok sayıda çalışmanın var olduğu görülmektedir. Yapılan bu çalışmalar incelendiğinde araştırmalarda kullanılan algılanan risk türleri şöyle sıralanabilir; performans riski, finansal risk, zaman riski, fiziksel risk, sosyal risk ve psikolojik risk (Stone, Mason, 1995: 2).

Performans Riski: Fonksiyonel risk olarak da değerlendirilir. Ürünün dizayn edildiği ve reklâmı yapıldığı gibi performans göstermemesi, bu nedenle de arzu edilen faydaları sağlayamaması ihtimalini ifade etmektedir (Featherman, Pavlou, 2003: 455). Tüketicinin satın alım ile karşı karşıya iken üründen elde edeceği faydadan emin olmaması tüketicinin bir risk ile karşı karşıya olmasına neden olmaktadır. Ürün ilk defa satın alınıyorsa, ürün hakkında bilgi yoksa veya ürünün kullanımı uzmanlık gerektiriyorsa fonksiyonel riskin artması beklenir.

Finansal Risk: Olası maddi kayıpla ilgili risktir. Bir ürünün harcanan paraya değmemesi olarak açıklanmaktadır (Evans, Berman, 1997:213). Her bir satın alım işlemi finansal sonuçları olan bir akittir. Tüketicilerin bir ürünü satın aldıkları zaman kabullendikleri mali yükümlülükler finansal riske neden olmaktadır. Ürünün fiyatı arttıkça finansal riskin artması beklenir.

Sosyal Risk: Bir ürün veya markanın kullanılması durumunda diğer insanların tüketici hakkındaki olumsuz düşünmeleri riskidir. Sosyal risk bir ürünü satın alma sonucunda bireyin sosyal bir grup içindeki statüsünü kaybetmesi anlamına gelmektedir (Featherman, Pavlou, 2003: 455). Bu risk türüne İmaj Riski (Sjödin, 2007: 49) ve Ego Kaybı (Roselius, 1971: 56) da denilmiştir.

Fiziksel Risk: Sağlık veya fiziksel durumla ilgili risktir. Bir ürünün kullanımı sırasında karşılaşılan tüm sağlık ve fiziksel durumla ilgili endişeler bu risk grubuna girer. Bu risk ayrıca bireyin ürünü kullanması sonucunda, malvarlığına zarar gelmesine ilişkin endişeleri de kapsamaktadır (Weathers, 2002: 14).

Psikolojik Risk: Tüketicinin özgüveniyle ilgili risktir. Aynı zamanda kötü bir seçim yapmanın bireyde yarattığı hayal kırıklığı ve psikolojik denge kaybı ile de ilgilidir (Ashford, Cuthbert, Shani, 1999: 61).

Zaman Riski: Yanlış ürünün tercih edilmesi nedeniyle maruz kalınan zaman kaybı riskidir. Bu risk türü satın alma öncesi ve sonrası harcanan zaman ile ilgilidir (Kehoe, 2002: 54).

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Türkiye'de 2015 yılı itibariyle 179 üniversite vardır. Bunlardan 117'u devlet üniversitesi, 63'i vakıf üniversitesidir. Erzincan Üniversitesi, 01.03.2006 tarih ve 5467 sayılı yasa ile beraber 15 yeni devlet üniversitesi ile aynı anda kurulmuştur. 2008 yılında alınan yeni üniversitelerin kurulması kanunuyla Türkiye'nin her ilinde en az bir devlet üniversitesi bulunmaktadır. 2008'de 547 olan MYO sayısı yaklaşık yüzde 47 artarak 2014'te 802'ye ulaşmıştır. Türkiye'de bulunan 802 meslek yüksek okulunun 705'i yani yaklaşık yüzde 88'i devlet üniversitelerinde, 57'si yani yaklaşık yüzde 7'si vakıf üniversitelerinde, 8'i yani yüzde 1'i Vakıf M.Y.O.'larda, 32'si yani yüzde 4'ü diğer M.Y.O.'larda bulunmaktadır. Bu M.Y.O.'ların 549'u teknik ve sosyal olmak üzere farklı eğitim programlarında, 253 M.Y.O. ise sağlık, turizm, havacılık, adalet, maden, ulaştırma gibi 20 farklı tematik alanlarda eğitim vermektedir (OSYM, 2014).

Yükseköğrenim sistemi içerisinde önemli bir yer kaplayan ve büyümeye devam eden üretim ve hizmet sektörlerinin nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılama konusunda meslek yüksekokullarının önemi her geçen gün artmaktadır. Bu bağlamda meslek yüksekokullarında görev yapmakta olan akademisyenlerin çalışma koşullarında ve özellikle kariyer gelişimlerinde algıladıkları risklerin belirlenmesi önemli bir konudur.

Bu çalışmanın temel amacı, Erzincan Üniversitesi'ne bağlı meslek yüksekokullarında çalışan akademisyenlerin çalışma becerilerine etki eden unsurları anlamak ve algıladıkları riskleri araştırmak tır.

2.2. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Araştırmanın kapsamını, Erzincan Üniversitesine bağlı meslek yüksekokullarında (Meslek Yüksekokulu, Adalet M.Y.O., Kemaliye Hacı Ali Akın M.Y.O., Refahiye M.Y.O., Tercan M.Y.O., Sağlık Hizmetleri M.Y.O., Üzümlü M.Y.O., Kemah M.Y.O., Turizm ve Otelcilik M.Y.O., Çayırlı M.Y.O. ve İliç Dursun Yıldırım M.Y.O.) görev yapan tüm akademik personel oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak, anket formundan yararlanılmıştır. Veri toplamasına geçilmeden önce ankette kullanılan ölçeklerin anlaşılır olup olmadığını belirlemek ve eksiklikleri gidermek amacıyla 15 kişi ile görüşülerek ankete son hali verilmiştir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde demografik değişkenlerle ilgili sorular bulunmaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise katılımcıların algılayabilecekleri risklere yönelik olarak değerlendirme soruları sorulmuştur. Algılanan risk değişkenleri ise literatür araştırmasından ve geçmiş çalışmalardan yararlanılarak hazırlanmıştır (Stone, Mason, 1995: 2). Katılımcıların, algıladıkları risk ile ilgili değişkenlere katılma dereceleri 5'li likert ölçeği (5=Tamamen katılıyorum, 1=Kesinlikle katılmıyorum) ile ölçülmüştür.

Anket çalışması Ağustos-Eylül 2016 tarihleri arasında yapılmıştır. Bu amaçla bu birimlerde çalışan tüm akademik personele anket formları gönderilmiş, uygulanan 120 anketten eksik ve hatalı anketlerin elenmesi sonucu 103 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde, SPSS 22 İstatistiksel paket program yardımıyla bilgisayar ortamında; tanımlayıcı istatistik, faktör analizi, T testi, korelasyon analizi ve anova analizi kullanılmıştır. Sosyo-demografik özellikler, çalışma yaşamına ilişkin bilgiler ile ilgili risk algıları arasındaki ilişkiler analiz edilmeye çalışılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın amacı doğrultusunda Erzincan Üniversitesine bağlı meslek yüksekokullarında görev yapan akademisyenlerden elde edilen verilerin incelenmesi ve analiz sonuçları yer almaktadır.

3.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Seçenekler	Durum	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	22	21,4
	Erkek	81	78,6
Yaş grupları	23-29	10	9,7
	30-36	54	52,4
	37-43	20	19,4
	44-50	6	5,8

	51 ve üzeri	13	12,6
Medeni durum	Evli	81	78,6
	Bekâr	22	21,4
Ünvanlar	Araştırma Görevlisi	1	1,0
	Uzman	5	4,9
	Okutman	3	2,9
	Öğretim Görevlisi	72	69,9
	Öğretim Üyesi	22	21,4
Çalışma yılı	1 yıldan az	6	5,8
	1-5 yıl	35	34,0
	6-10 yıl	33	32,0
	11-15 yıl	11	10,7
	15 ve üzeri	18	17,5
Gelir (TL)	4.000,00 ve altı	7	6,8
	4.001,00 – 5.000,00	70	68,0
	5.001,00 – 6.000,00	17	16,5
	6.001,00 – 7.000,00	4	3,9
	7.001,00 ve üzeri	5	4,9
Ders çeşitliliği	Girmiyorum	1	1,0
	1-4	9	8,7
	5-8	46	44,7
	9-12	30	29,1
	13 ve üzeri	17	16,5
Ders yükü (saat)	Girmiyorum	1	1,0
	1-12	4	3,9
	13-24	33	32,0
	25-36	31	30,1
	37 ve üzeri	34	33,0
	TOPLAM	**103**	**100,0**

Tablo 1'de görüldüğü üzere; katılımcıların %21,4'ü kadın ve %78,6'sı erkektir. %9,7'si 23-29 yaş arası, %52,4'ü 30-36 yaş arası, %19,4'ü 37-43 yaş arası, %5,8'i 44-50 yaş arası ve %12,6'sı 51ve üzeri yaş grubunda yer almaktadır. Katılımcıların %78,6'sı evli ve %21,4'ü bekârdır. Katılımcı akademisyenlerin %1'i araştırma görevlisi, %4,9'u uzman, %2,9'u okutman, %69,9'u öğretim görevlisi ve %21,4'ü öğretim üyesidir. Çalışma yılları; %5,8'i 1 yıldan az, %34'ü 1-5 yıl, %32'si 6-10 yıl, %10,7'si 11-15 yıl, %17,5'i 15 yıl ve üzeridir. Gelir durumları; %6,8'i 4.000,00 TL ve altı, %68'i 4.000,00-5.000,00 TL, %16,5'i 5.000,00 TL-6.000,00 TL, %3,9'u 6.000,00 TL-7.000,00 TL ve %4,9'u 7.001,00 TL ve üzeridir. Ders çeşitlilikleri; %1'i hiç derse girmeyen, %8,7'si 1-4, %44,7'si 5-8, %29,1'i 9-12 ve %16,5'i 13 ve üzeridir. Ders yükleri; %1'i hiç derse girmeyen, %3,9'u 1-12, %32'si 13-24, %30,1'i 25-36 ve %33'ü 37 ve üzeridir.

3.2. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Test Edilmesi

Araştırmada katılımcıların algıladıkları riskleri belirlemek için 40 değişkenden oluşan algılanan risk değişkenleri faktör analizine sokulmuştur. Değişkenlerin 0,40 ve üzeri faktör yükleri olanlar dikkate alınmıştır. Değişkenlere uygulanan güvenilirlik analizi sonucu 12 değişken elenmiş ve faktör analizine 28 değişken sokulmuştur. Yapılan analiz sonucu kullanılan ölçeğin alpha katsayısı 0,867 olarak tespit edilmiştir. 28 değişkenin faktör analizine sokulması sonucu özdeğeri 1'den büyük 4 faktör elde edilmiştir. Bu faktörler toplam varyansın %40,02'sini açıklamaktadır. (KMO örneklem yeterlilik ölçütü: %61,2, Barlett Küresellik Testi:1684,317, $p<0,000$). Tablo 2.' de elde edilen algılanan risk faktörlerinin değişkenleri, faktör yükleri, varyans yüzdeleri ve öz değerleri gösterilmektedir.

Tablo 2: Algılanan Risk Faktörleri

Değişkenler	Faktör yükleri	Varyans yüzdesi	Özdeğeri
Faktör 1: Zaman Riski		11,804	8,078
M.Y.O.'da geçirilen akademik sürecin kişisel motivasyonumu olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,625		
Doçentlik değerlendirilme sürecinde M.Y.O.'da görev yapmanın süreci olumsuz etkilediğini düşünmüyorum	0,647		
M.Y.O.'lardaki kurumsal yapının kariyer gelişimini özendirici bir örgüt kültürü oluşturduğunu düşünüyorum	0,594		
Akademik gelişim sürecinde M.Y.O.'da çalışmanın akademisyenlere karşı olumlu bir bakış açısı oluşturduğunu düşünüyorum	0,658		
Alanımla ilgili gelişmelere zaman ayırmada M.Y.O.'da çalışmanın olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum	0,752		
İdari görevlerle elde edilen deneyimin kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,672		
İkinci öğretim derslerinin kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,530		
M.Y.O.'da çalışmanın lisansüstü akademik danışmanlarla iletişim sürelerini etkilediğini düşünüyorum	0,713		
Faktör 2: Sosyo-Psikolojik Risk		9,776	2,934
Akademisyen olarak emekli olmayı düşünüyorum	0,600		
Akademisyenliğin sosyal yaşantıyı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,667		
Öğretim üyeliği öncesinde derse girmenin kişisel gelişimi olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,593		
M.Y.O.'da çalışmamın sosyal yaşantımı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,653		
Toplumun M.Y.O.'da çalışan akademisyenlere karşı olumlu bir bakış açısı olduğunu düşünüyorum	0,468		
Odamda tek kişi çalışmanın kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,434		
Kariyerime akademisyen olarak devam etmenin sosyal gelişimi olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,661		
Faktör 3: Performans Riski		9,487	2,562
M.Y.O. da ya da fakültede çalışmanın kariyer gelişimi açısından bir fark oluşturduğunu düşünmüyorum	0,453		
Girdiğim ders yükünün kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,534		
Doktora sonrası M.Y.O.'da çalışmanın akademisyenlerin kariyer planlamasını olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,728		
Farklı derslerimin olması kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,563		
Yabancı dil kriteri getirilmesinin M.Y.O.'larda akademik niteliği olumlu etkileyeceğini düşünüyorum	0,468		
Ders paylaşımlarında uzmanlık alanlarının dikkate alındığını düşünüyorum	0,426		
Faktör 4: Fiziksel Risk		9,131	2,235
Çalıştığım birimin coğrafi konumunun (yakınlık/uzaklık) kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,478		
Çalıştığım M.Y.O. kurs, seminer, konferans vb. faaliyetleri düzenleyebilecek mekânsal imkanlara sahip olduğunu düşünüyorum	0,527		

M.Y.O. bilgi teknolojileri altyapı imkanlarının diğer akademik birimlerden farklı olduğunu düşünmüyorum	0,540
M.Y.O.'nun laboratuvar ve teknolojik imkanlarının akademik çalışmalarımı olumlu etkilediğini düşünüyorum	0,619
Çalışma ortamımda yeterli donanım ekipmanı olduğunu düşünüyorum	0,665
M.Y.O.'da çalıştığım üniversitenin faaliyetlerinden yeterli derecede haberdar edildiğimi düşünüyorum	0,568
Merkez yada ilçe M.Y.O.'da çalışmanın akademik gelişimimde herhangi bir etkisi olduğunu düşünmüyorum	0,647

Elde edilen faktörler sırası ile aşağıdaki gibidir:

Faktör 1; "M.Y.O.'da geçirilen akademik sürecin kişisel motivasyonumu olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Doçentlik değerlendirilme sürecinde M.Y.O.'da görev yapmanın süreci olumsuz etkilediğini düşünmüyorum", "M.Y.O.'larda ki kurumsal yapının kariyer gelişimini özendirici bir örgüt kültürü oluşturduğunu düşünüyorum", "Akademik gelişim sürecinde M.Y.O.'da çalışmanın akademisyenlere karşı olumlu bir bakış açısı oluşturduğunu düşünüyorum", "Alanımla ilgili gelişmelere zaman ayırmada M.Y.O.'da çalışmanın olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum", "İdari görevlerle elde edilen deneyimin kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "İkinci öğretim derslerinin kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "M.Y.O.'da çalışmanın lisansüstü akademik danışmanlarla iletişim sürelerini etkilediğini düşünüyorum" değişkenleri **"Zaman Riski"** şeklinde isimlendirilebilir.

Faktör 2; "Akademisyen olarak emekli olmayı düşünüyorum", "Akademisyenliğin sosyal yaşantıyı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Öğretim üyeliği öncesinde derse girmenin kişisel gelişimi olumlu etkilediğini düşünüyorum", "M.Y.O.'da çalışmamın sosyal yaşantımı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Toplumun M.Y.O.'da çalışan akademisyenlere karşı olumlu bir bakış açısı olduğunu düşünüyorum", "Odamda tek kişi çalışmanın kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Kariyerime akademisyen olarak devam etmenin sosyal gelişimi olumlu etkilediğini düşünüyorum" değişkenleri **"Sosyo-psikolojik Risk"** şeklinde isimlendirilebilir.

Faktör 3; "M.Y.O. da ya da fakültede çalışmanın kariyer gelişimi açısından bir fark oluşturduğunu düşünmüyorum", "Girdiğim ders yükünün kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Doktora sonrası M.Y.O.'da çalışmanın akademisyenlerin kariyer planlamasını olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Farklı derslerimin olması kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Yabancı dil kriteri getirilmesinin M.Y.O.'larda akademik niteliği olumlu etkileyeceğini düşünüyorum", "Ders paylaşımlarında uzmanlık alanlarının dikkate alındığını düşünüyorum" değişkenleri **"Performans Riski"** şeklinde isimlendirilebilir.

Faktör 4; "Çalıştığım birimin coğrafi konumunun (yakınlık/uzaklık) kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Çalıştığım M.Y.O. kurs, seminer, konferans vb. faaliyetleri düzenleyebilecek mekânsal imkanlara sahip olduğunu düşünüyorum", "M.Y.O. bilgi teknolojileri altyapı imkanlarının diğer akademik birimlerden farklı olduğunu düşünmüyorum", "M.Y.O.'nun laboratuvar ve teknolojik imkanlarının akademik çalışmalarımı olumlu etkilediğini düşünüyorum", "Çalışma ortamımda yeterli donanım ekipmanı olduğunu düşünüyorum", "M.Y.O.'da çalıştığım üniversitenin faaliyetlerinden yeterli derecede haberdar edildiğimi düşünüyorum", "Merkez yada ilçe M.Y.O.'da çalışmanın akademik gelişimimde herhangi bir etkisi olduğunu düşünmüyorum" değişkenleri **"Fiziksel Risk"** şeklinde isimlendirilebilir.

3.3. Demografik Özellikler ile Algılanan Risk Arasındaki İlişkiler

Katılımcıların medeni durumlarına (evli veya bekâr) göre algılanan risk açısından bir farklılığın olup olmadığı yapılan T- testi ile incelenmiştir ve aşağıdaki hipotezler kurulmuştur.

H_1: Katılımcıların algıladıkları zaman riski medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.
H_2: Katılımcıların algıladıkları sosyo-psikolojik risk medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.
H_3: Katılımcıların algıladıkları performans riski medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.
H_4: Katılımcıların algıladıkları fiziksel risk medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Analiz sonuçlarına göre, evli ve bekâr katılımcılara ilişkin istatistikler ve test sonuçları Tablo 3 ve Tablo 4'de gösterilmiştir. Evli ve bekâr katılımcılar arasında algılanan risk açısından anlamlı bir fark fiziksel risk boyutunda tespit edilmiştir (Sig. 2-tailed. 0,013<0,05). Buna göre %95 güven aralığında sadece H_4 hipotezi doğrulanmıştır. Bekâr katılımcılar evli katılımcılardan daha fazla fiziksel risk algılamakta olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Ortalama: 3,1023>2,7037).

Tablo 3: Evli ve Bekâr Katılımcılar Açısından Algılanan Risk Farklılığı

Algılanan Riskler	Medeni durum	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması
Sosyo-Psikolojik Risk	Evli	81	3,7921	0,73483	0,08343
	Bekâr	22	3,7350	0,57973	0,12517
Performans Riski	Evli	81	2,5637	,82456	,09340
	Bekâr	22	2,7690	,73828	,15898
Fiziksel Risk	Evli	81	2,7057	,68191	,07755
	Bekâr	22	3,1043	,57370	,12389
Zaman Riski	Evli	81	3,1008	,78105	,08856
	Bekâr	22	3,2520	,60210	,12994

Tablo 4. Evli ve Bekâr Katılımcılar Açısından Algılanan Risk Farklılığı Test Sonuçları

Algılanan Riskler		Levene Testi		T-testi						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama Farklar	Farkların Standart Hatası	Farkların Güven Aralığı % 95	
									Düşük	Yüksek
Sosyo-Psikolojik Risk	Eşit varyans	1,556	,227	,340	101	,738	,05917	,17111	-,2763	,39464
	Eşit olmayan varyans			,389	41,297	,703	,05917	,14965	-,23896	,3573
Performans Riski	Eşit varyans	,879	,364	-1,058	101	,294	-,20332	,19563	-,58742	,18079
	Eşit olmayan varyans			-1,128	36,550	,268	-,20332	,18364	-,57152	,16488

Fiziksel Risk	Eşit varyans	1,681	,226	-2,514	101	,015	-,39657	,16041	-,7108	-,08233
	Eşit olmayan varyans			-2,777	38,735	,010	-,39657	,1454	-,68669	-,10645
Zaman Riski	Eşit varyans	,425	,545	-,842	101	,403	-,14923	,1812	-,50473	,20626
	Eşit olmayan varyans			-,977	42,301	,335	-,14923	,15647	-,46091	,16244

Aynı şekilde, katılımcıların cinsiyetlerine (erkek veya bayan) göre algılanan risk açısından bir farklılığın olup olmadığı yapılan T- testi ile incelenmiştir ve aşağıdaki hipotezler kurulmuştur;

H_5: Katılımcıların algıladıkları zaman riski cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.
H_6: Katılımcıların algıladıkları sosyo-psikolojik risk cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.
H_7: Katılımcıların algıladıkları performans riski cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.
H_8: Katılımcıların algıladıkları fiziksel risk cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Analiz sonuçlarına göre, kadın ve erkek katılımcılara ilişkin istatistikler ve test sonuçları Tablo 5. ve Tablo 6.'da gösterilmiştir. Levene testindeki "Sig." değerlerine göre grupların varyanslarının homojen olup olmadığı ve bu durumlarının anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadıkları incelenmiştir. Buna göre, kadın ve erkek katılımcılar arasında algılanan risk açısından anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Dolayısıyla, %95 güven aralığında cinsiyet ile algılanan risk açısından anlamlı bir farklılığı tespit etmek adına kurulan hipotezler reddedilmiştir.

Tablo 5. Kadın ve Erkek Katılımcılar Açısından Algılanan Risk Farklılığı

Algılanan Riskler	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması
Sosyo-Psikolojik Risk	Kadın	22	3,7122	,43739	,09483
	Erkek	81	3,7983	,75963	,08618
Performans Riski	Kadın	22	2,5247	,74766	,16097
	Erkek	81	2,6301	,82643	,0936
Fiziksel Risk	Kadın	22	2,8997	,56715	,12249
	Erkek	81	2,7613	,70517	,08013
Zaman Riski	Kadın	22	2,9736	,72052	,15519
	Erkek	81	3,1764	,75166	,08530

Tablo 6. Kadın ve Erkek Katılımcılar Açısından Algılanan Risk Farklılığı Test Sonuçları

Algılanan Riskler		Levene Testi		T-testi						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama Farklar	Farkların Standart Hatası	Farkların Güven Aralığı % 95	
									Düşük	Yüksek
Sosyo-Psikolojik Risk	Eşit varyans	6,269	,016	-,507	101	,614	-,08407	,17099	,614	-,08407
	Eşit olmayan varyans			-,685	59,232	,497	-,08407	,12731	,497	-,08407
Performans Riski	Eşit varyans	,242	,627	-,540	101	,591	-,10336	,19642	,591	-,10336
	Eşit olmayan varyans			-,572	36,214	,571	-,10336	,18548	,571	-,10336
Fiziksel Risk	Eşit varyans	,97	,329	,853	101	,399	,14047	,16471	,399	,14047
	Eşit olmayan varyans			,966	40,495	,343	,14047	,14561	,343	,14047
Zaman Riski	Eşit varyans	,015	,912	-1,133	101	,261	-,20079	,18070	,261	-,20079
	Eşit olmayan varyans			-1,161	34,464	,255	-,20079	,17637	,255	-,20079

Katılımcıların gelir seviyeleri, ders yükleri, ders çeşitlilikleri ve çalışma yıllarına göre algılanan risk açısından bir ilişki olup olmadığı yapılan korelasyon analizi ile incelenmiştir ve aşağıdaki hipotezler kurulmuştur;

H_1: Katılımcıların algıladıkları zaman riski ile gelir seviyeleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.
H_2: Katılımcıların algıladıkları sosyo-psikolojik risk ile gelir seviyeleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.
H_3: Katılımcıların algıladıkları performans riski ile gelir seviyeleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.
H_4: Katılımcıların algıladıkları fiziksel risk ile gelir seviyeleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.

H_5: Katılımcıların algıladıkları zaman riski ile ders yükleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.4
H_6: Katılımcıların algıladıkları sosyo-psikolojik risk ile ders yükleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.
H_7: Katılımcıların algıladıkları performans riski ile ders yükleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.
H_8: Katılımcıların algıladıkları fiziksel risk ile ders yükleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.

H_9: Katılımcıların algıladıkları zaman riski ile ders çeşitlilikleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.
H_{10}: Katılımcıların algıladıkları Katılımcıların algıladıkları sosyo-psikolojik risk ile ders çeşitlilikleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.
H_{11}: Katılımcıların algıladıkları performans riski ile ders çeşitlilikleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.
H_{12}: Katılımcıların algıladıkları fiziksel risk ile ders çeşitlilikleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.

H_{13}: Katılımcıların algıladıkları zaman riski ile çalışma yılları arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.

H_{14}: Katılımcıların algıladıkları sosyo-psikolojik risk ile çalışma yılları arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.

H_{15}: Katılımcıların algıladıkları performans riski ile çalışma yılları arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.

H_{16}: Katılımcıların algıladıkları fiziksel risk ile çalışma yılları arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki vardır.

-1 ve +1 arası değer alan ve pozitif yada negatif yönde ilişki düzeylerini belirleyen pearson korelasyon katsayılarını içeren Tablo 7. incelendiğinde, katılımcıların gelir seviyeleri ile algıladıkları sosyo-psikolojik risk (-,656*) (*p<0,05) ve performans riskleri (-,723*) (*p<0,05) arasında ters yönlü bir ilişki olup H_2 ve H_3 hipotezleri kabul edilmiştir. Katılımcıların ders yükü seviyeleri ile algıladıkları sosyo-psikolojik risk (,560*) (*p<0,05) ile doğru yönlü, performans riski (-,648**) (** p<0,01) le ters yönlü bir ilişki olup H_6 ve H_7 hipotezleri kabul edilmiştir. Katılımcıların ders çeşitlilikleri ile algıladıkları sosyo-psikolojik risk (,662*) (*p<0,05) ile doğru yönlü, performans riski (-,594**) (**p<0,01) ile ters yönlü bir ilişki olup H_{10} ve H_{11} hipotezleri kabul edilmiştir. Katılımcıların çalışma yılları ile algıladıkları performans riski (-,578*) (*p<0,05) arasında ters yönlü bir ilişki olup H_{15} hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 7. Korelasyon Analizi Test Sonuçları

Değişkenler		**Algılanan Risk Boyutları**			
		Sosyo-Psikolojik	Performans	Fiziksel	Zaman
Gelir	Pearson Korelasyonu	-,656*	-,723*	,168	,025
	Sig. (2-tailed)	,007	,008	,199	,988
Ders Yükü	Pearson Korelasyonu	,560*	-,648**	-,133	-,074
	Sig. (2-tailed)	,008	,000	,292	,907
Ders Çeşitliliği	Pearson Korelasyonu	,662*	-,594**	-,097	-,045
	Sig. (2-tailed)	,007	,000	,382	,736
Çalışma Yılı	Pearson Korelasyonu	-,058	-,578*	,124	,055
	Sig. (2-tailed)	,680	,006	,210	,641

** p<0,01 (2-tailed) * p<0,05 (2-tailed).

Farklı unvan gruplarına dahil katılımcılar arasında risk algılama eğilimi açısından bir farklılığın olup olmadığı ANOVA analizi yapılarak incelenmiş ve aşağıdaki hipotezler kurulmuştur.

H_0: Farklı unvan gruplarına dahil katılımcılar arasında risk algılama eğilimi açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H_1: Farklı unvan gruplarına dahil katılımcılar arasında risk algılama eğilimi açısından anlamlı bir farklılık vardır.

Analiz sonuçlarına göre, levene testi ve anova testi gruplar arası "Sig." değerleri 0,05'ten büyük olduğundan grupların varyansları homojendir ve farklı unvan gruplarına dahil katılımcılar arasında risk alma eğilimi açısından anlamlı bir fark olmadığını öne süren H_0 hipotezi % 95 güven aralığında doğrulanmıştır. Test sonuçları Tablo 8.'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Anova Analizi Test Sonuçları

Algılanan Riskler	Varyans Homojenlik Testi		ANOVA	
	Levene Testi	Sig.		Sig.
Sosyo-Psikolojik Risk	,084	,972	Gruplar Arası	,651
			Gruplar İçi	
Performans Riski	,477	,715	Gruplar Arası	,375
			Gruplar İçi	
Fiziksel Risk	,948	,456	Gruplar Arası	,798
			Gruplar İçi	
Zaman Riski	1,146	,373	Gruplar Arası	,473
			Gruplar İçi	

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonuçları genel olarak incelendiğinde; bayan akademisyen oranının (% 22) azlığı, M.Y.O.'ların genellikle ilçelerde kurulu olması ve özellikle lisansüstü eğitim sürecinde olan akademisyenler tarafından fazla tercih edilmediği şeklinde yorumlanabilir. Yaş gruplarındaki en büyük pay 30-36 yaş arası (% 52,4) olduğundan, M.Y.O.'larda nispeten genç bir kadronun görev yaptığı söylenebilir. M.Y.O. akademisyenlerindeki evlilik oranının yüksekliği dikkat çekmektedir (% 79,6). Araştırma görevlisi oranının (% 1) oldukça azlığı ve öğretim görevlisi oranının (% 69,9) fazlalığı, M.Y.O.'larda açılan kadroların genellikle öğretim görevlisi olduğunu göstermektedir. Öğretim üyesi sayısının azlığı (% 21,4), eğitim-öğretim kalitesi bakımından olumsuz bir durum olarak değerlendirilebilir. Çalışma yılları 10 yılın altında olanların oranı (% 66), M.Y.O. akademisyenlerinin nispeten mesleki tecrübeye sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir. 4.000,00-5.000,00 TL arası gelir durumu oranı (% 68), Erzincan Üniversitesi'nde maaşa ilaveten verilen geliştirme ödeneğinin varlığı ile açıklanabilir ve diğer üniversitelere göre daha cazip görünmesine neden olabilir. 5-8 ders çeşitliliği oranı (% 44,7) ve en az 37 saat ders yükü oranı (% 33), M.Y.O. akademisyenlerinin çoğunlukla yasal sınır olan haftada 12 saat dersten fazla bir iş yüküne sahip olduklarını göstermektedir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin istatistiksel anlamda güvenilirliği % 0,867 olup oldukça iyi bir değere sahiptir. Ankette örneklem kütlesinin yalnızca mevcut akademisyen sayısı ile sınırlı kalması analizler için olumsuz bir durum olarak gözlenebilir. Ankette kullanılan 12 değişken açıklayıcı faktör analizi sonucu elenerek analizlere 28 değişken üzerinden devam edilmiştir. Özdeğeri 1'den büyük 4 faktör ortaya çıkmış, değişkenlerden 0,40 ve üzeri faktör yüküne sahip olanlar Stone ve Mason (1995) tarafından hazırlanan algılanan risk değişkenlerine göre dağıtılmıştır. Bu bağlamda sosyal riskler ve psikolojik riskler tek bir faktör altında sosyo-psikolojik risk olarak, diğer faktörler ise zaman, performans ve fiziksel risk olarak değerlendirilmiştir.

Anket sorularından elde edilen faktör yükleri incelendiğinde, en yüksek faktör yüklerine sahip dört değişken ve faktörleri sırasıyla aşağıdaki gibidir:

"Alanımla ilgili gelişmelere zaman ayırmada M.Y.O.'da çalışmanın olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum" değişkeni 0,752 faktör yükü ile zaman riski algısına, "Doktora sonrası M.Y.O.'da çalışmanın akademisyenlerin kariyer planlamasını olumlu etkilediğini düşünüyorum" değişkeni 0,728 faktör yükü ile performans risk algısına, "M.Y.O.'da çalışmanın lisansüstü

akademik danışmanlarla iletişim sürelerini etkilediğini düşünüyorum" değişkeni 0,713 faktör yükü ile zaman riski algısına, "İdari görevlerle elde edilen deneyimin kariyer planlamamı olumlu etkilediğini düşünüyorum" değişkeni 0,653 faktör yükü ile zaman riski algısına, "Akademisyenliğin sosyal yaşantıyı olumlu etkilediğini düşünüyorum" değişkeni 0,667 faktör yükü ile sosyo-psikolojik risk algısına sebep olduğu görülmektedir.

Bu tespitlere göre bir yandan lisansüstü eğitime devam edip akademik gelişim süreci içerisinde olan diğer yandan da M.Y.O. akademik ve idari görevlerine devam eden akademisyenlerin tüm bu süreçleri verimli bir şekilde yürütebilmek için etkin bir zaman yönetimini yapmaları ve bu konuda birim yöneticileri tarafından destek görmeleri gerekmektedir. Ders dağılımları ve idari görevler verilirken lisansüstü süreçlerin dikkate alınması performans ve motivasyon açısından olumlu geri dönüş sağlayabilir. Doktora sonrası yapılan akademik çalışmalar hem bireysel hem de kurumsal anlamda katkı sağlayacağından bu faaliyetler yöneticiler tarafından teşvik edilebilir. Akademik gelişim süreci yanında sosyal gelişiminde sağlanabilmesi için öğrenci kulüpleri gibi faaliyetlerin artırılması ve iç ve dış paydaşlarında bu faaliyetlerden daha fazla yararlanması sağlanabilir.

Yapılan T testinde, evli ve bekâr katılımcılar arasında algılanan risk açısından anlamlı bir fark sadece fiziksel risk boyutunda tespit edilmiştir. Bekâr katılımcılar evli katılımcılardan daha fazla fiziksel risk algılamakta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu duruma göre, medeni durumun özellikle evli olan akademisyenlerde genel olarak risk algısı oluşturmadığı söylenebilir. Aynı şekilde, % 95 güven aralığında akademisyenlerin cinsiyet durumlarının algıladıkları risk üzerinde hiçbir etkisi olmadığı görülmüştür.

Katılımcıların gelir seviyeleri, ders yükleri, ders çeşitlilikleri ve çalışma yıllarına göre algılanan risk açısından bir ilişki olup olmadığı yapılan Pearson Korelasyon Analizi ile incelenerek, katılımcıların gelir seviyeleri ile algıladıkları sosyo-psikolojik risk ve performans riskleri arasında ters yönlü bir ilişki gözlenmiştir. Yani, akademisyenlerin gelir seviyeleri arttıkça, algıladıkları sosyo-psikolojik risk ve performans risklerini önemsemediği ya da göz ardı ettiği söylenebilir. Katılımcıların ders çeşitlilikleri ile ders yükleri ile algıladıkları sosyo-psikolojik risk ile doğru yönlü, performans riski ile ters yönlü bir ilişki gözlenmiştir. Bu durum, akademisyenlerin iş yükleri ve farklı derslere girme oranının ve ders yüklerinin artışını sosyal ve psikolojik anlamda artan bir risk algısına neden olduğu ancak performans riski algısında azalan bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Bu durum, artan iş yükünün akademisyenin ailesine ya da bireysel olarak kendisine, sinema, tiyatro, gezi gibi sosyal faaliyetlere yeterince zaman ayıramadığı ancak bu durumun performansına negatif etkisinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Benzer şekilde katılımcılar çalışma yıllarının yani kıdem ve tecrübenin performans risk algısında azalan bir etkiye sahip olduğu gözlenmiştir.

Yapılan Tek-Yönlü Anova analizi ile farklı unvan gruplarına dahil katılımcılar arasında risk algılama eğilimi açısından bir farklılığın olup olmadığı testi yapılarak incelenmiş ve % 95 güven aralığında farklı unvan gruplarında algılanan risk açısından anlamlı bir fark olmadığını gözlenmiştir. Bu durum, akademisyenlerin algıladıkları risklerin unvanlarına göre farklılaşmadığı şeklinde açıklanabilir.

Globalleşmenin hızlıca arttığı günümüz dünyasında nitelikli insan kaynağı özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ekonomiler için ülkeler için önemli bir fırsattır. Bu gelişimin hem nicelik hem de nitelik bakımından büyümesi için en önemli hamlelerden biriside nitelikli insan yetiştirmektir. Bu çerçevede özellikle iş dünyasını oluşturan sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinin beklentilerini karşılayacak nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde meslek yüksekokulları çok büyük bir öneme sahip olmaktadır. Bugün itibariyle sayıları neredeyse 200'e

ulaşmış olan üniversitelerimizde, 1.000'e yakın MYO bulunmakta olup Türkiye'deki toplam yükseköğretim öğrencilerinin yaklaşık üçte birine ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle son yıllarda vakıf üniversitelerinde M.Y.O. açılma oranında büyük artışlar görülmektedir. Vakıf üniversitelerindeki M.Y.O.'lara olan ve artan ilgi mezunlarının da aranılan elemanlar olduğunun tipik göstergelerindendir.

Bu bağlamda, M.Y.O.'lardaki kalitenin artırılması için akademisyen niteliğininde artırılması yadsınamaz bir gerçektir. Dolayısıyla, M.Y.O.'larda çalışan akademisyenlerin mevcut durumlarının incelenmesi, kendi program faaliyetlerinin yanı sıra kendi kişisel akademik gelişimlerini tamamlayarak yükseköğrenim sistemi içerisinde daha faydalı bir birey haline gelmeleri için algıladıkları risklerin belirlenmesi oldukça önemlidir. bu risklerin ortaya konulması ve eldeki imkanlar dahilinde bu risklerin minimize edilmesinde yükseköğrenim sistemi ve birim yöneticilerince değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi ile M.Y.O.'lar hem eğitim-öğretim kalitesi hem de öğrenci talepleri bakımından tercih edilen birer eğitim kurumları haline gelmelidir.

KAYNAKÇA

Ashford, R., Cuthbert, P., Shani, P. (1999). "Perceived Risk and Consumer Decision Making Related to Health Services: A Comparative Study", Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing, 5, 1.

Bauer, R. A. (1960). "Consumer Behavior As Risk Taking", R. S. Hancock (Ed.), In: Dynamic Marketing For A Changing World Chicago: American Marketing Association, 389-398.

Cüceloğlu, D. (2010). "İnsan ve Davranışı", İstanbul: Remzi Kitabevi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Genel Yayınları (2007). Ankara: Yayın no:140.

Erdem, E. (2014). "Kurumsal Risk Yönetiminde Çalışanların Risk Algısı: Bir Kalkınma Ajansı Örneğinde", Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazi Üniversitesi, Ankara.

Eroğlu, F. (2000). "Davranış Bilimleri", İstanbul: Beta yayınları.

Ertürk, M. (2000). "İşletmelerde Yönetim ve Organizasyon", İstanbul: Beta Yayınları.

Evans, J. R., Berman, B. (1997). "Marketing", Seventh Edition, Prentice Hall International.

Featherman, M. S. , Pavlov, P. A. (2003). "Predicting E-Services Adoption: A Perceived Risk Facest Perspective", Int. J. HumanComputer Studies, 59, 451–474.

Fikirkoca, M. (2003). "Bütünsel Risk Yönetimi", Ankara: Kalder Yayınevi.

Kehoe, M. (2002). "The Role of Perceived Risk and Consumer Trust in Relation to Online Shopping and Security", Phd Dissertation, UMI

Martin, F. (2003). "Cultural differences in risk perception: an examination of USA and Ghanaian perception of risk communication", (Unpublished master's thesis), Virginia Polytechnic Institute, State University, Blacksburg, Virginia.

Mitchell, V-W. (1995). "Organizational Risk Perception and Reduction a Literatüre Review", British journal of management, Volume. 6, Issue.2, UK

Onat, O. K., Akın, O., Eser, E. D. (2014). "İşletmelerde Risk Kavramı Farkındalığı: Organize Sanayi Bölgesinde Bir Araştırma", Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 5, 11.

ÖSYM, (2014). http://www.osym.gov.tr/belge/1-11320/2008-2009-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri-kit-.html, Erişim Tarihi:01.03.2014

Roselius, T. (1971) "Consumer Rankings of Risk Reduction Methods" Journal of Marketing, 35, 56-61.

Schmidt, M. (2004). "Investigating Risk Perception: A Short İntroduction", Austria.

Sjödin, H. (2007). "Uh-oh, Where Is Our Brand Headed? Exploring the Role of Risk in Brand Change" Advances in consumer Research, 34, 49-53.

Stone, R.N., Mason B. J. (1995). "Attitude And Risk: Exploring The Relationship", Psychology And Marketing, 12,2.

Weathers, P. D. (2002). "Purchase Channel And Product Characteristic Effects On Consumer Risk Perceptions", Phd Dissertation, University Of South Carolina, UMI.